

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 10 din. ali 40 K. V Ameriko cena na leto 50 din. ali 200 K. Kam doma na eden naslov od deset falatov više hodi, dobijo naročniki i kalendar brezplačno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovce Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar (4 K.) za večkrat popust od 5% do 40%.

Naša strahovlada v krizi.

Dugo je vrelo na vse strani i ednok je itak nastanola razpaka na velkom kotli Pašič-Pribičevičove vlade, v šterom je ta kühala vsa vrasstva za sebe, da bi se samo čim duže obdržala na površji. Dve leti je že, kak je vladala pri nas krivica, kak je bio vsakšemi natokjeni meč za šinjek. Dugivi dve leti smo ječali pod biči g. Pribičeviča policaj-demokratskoga ministra, šteri je šteo biti sam najveksi gospod i sodnik 13 milijonov Jugoslovenov. Kak se vidi, zdaj je pa prišeo čas, da se začnejo prometavati ministerski stoci i ministri bodo tak nevoli leteli iz te visočine stocov med svoje zaničevane zemlane.

Eden mesec je od toga, kak je bio v Zagrebi kongres intelektualcov, (vučenih) šteri je prav i močno vđaro po glavi našo že itak betežno vlado, da se joj je zavrteło. Sem so najmre prišli tudi gospodje od vlade, da vidijo, ka želej horvacko ljudstvo, horvaški dšševni delavci i uradniki. Prišeo je sam vodja demokratske stranke Davidovič. Na tom kongresi se je sklenilo, da se mora naša ustava predruđgaciti, ar je tak onemogočen vsakši nepredek i sporazum Jugoslovanov. Zahtevala se je popolna revizija ustave. To je naša stranka vsikdar štela i želela. To pa p o m e n i k o n e c demokratskoj-radikalnoj vladi. Da je hodo na te kongres sam Davidovič, njemi je to njegov strankarski brat Pribičevič hudo zamero, tak je prišlo v demokratskoj stranki do kreganja in do razcepa. Naši slovenski demokratje, najbolje pa g. Kukovec, so pa zmešani, krv njim je vdarila v glavo od straha, da morajo pustiti svoja masna mesta. Za vse lovijo, da bi samo prišli kama vö iz te nevole. Zato hodi Kukovec, bogati celjski fiškališ med naše Evangelicance, ar ga Štajarci več neščo poslušati.

Pred kratkim se je pa vršo veliki radikalni shod v Sombori, v Vojvodini, i

na šteroga so prišli triji ministri iz Belgrada. Tu se je pa jasno pokazalo, ka je ljudstvo ne zadovoljno s zdajšnjov vladov. Tudi tu se je zahtevala revizija ustave, zahtevala se je autonomija za posamezne pokrajine. Radikali želejo se rešiti od demokratov i tem pravijo i jim v oči mečejo, da so ravno tej krivi, da nemre priti do sporazumljenja na ednoj strani med Srbi i drugoj med Horvati i Slovenci. Tak sta si tevi dve stranki močno segnole v lase i krivita edna drugo neuspehov. Vse to samo kaže, kak so tej ljudje delali dozđaj, nej jim je bilo za skupno delo za dobrobit državljanov, nego je gledao samo vsakši za sebe. Zato nam je pa delila naša vlada takše dobre blagoslove.

Srbi so spredidli, da brez Horvatov i Slovincov nemrejo delati. Nastopo je med Srbi mož, šteri zna presoditi položaj, šteri je že dugo gučao, da bo pri nas samo te dobro, da dobijo autonomijo Horvatje i Slovenci i te pameten mož je znani Srb, Stojan Protič. On je zdaj nastopo i dela pot, po šteroj bi se približali Vsi Jugoslovani: Srbi, Slovenci, Horvatje i Bulgarije. To pot zasledujejo vsi trezno misliči Srbi i idejo za Protičom.

Vse kaže, da se vlada dugo v toj formi kak zdaj ne bo mogla vzdržati. Ne zaman ne pravijo, ka se ustavlja s silov i vse njeno delo bo šlo skoro v nič. Vse je že sito dnešnjega režima, zato že vsakši komaj čaka, da bi že ednok konec bio tem razmeram pri nas. Čuje se, da sam krao šče, da bi se vlada spremenila. Koalicija radikalov i demokratov se je izkazala za nesposobno za delo, kaj ti spravila nas je v jako neprijeten notranje političen i gospodarski položaj. Te čas je pri nas vse nazadüvalo, le ogromna dača se je povikšavala i dragoča je rasla od dneva do dneva.

Vse pa kaže, da spadne stalno ta vlada. V Belgradi se vršijo razne ministrske konference i seje klubov. Govori se že o bodočoj vladi. Vse je pa itak ešče ne jasno i se nikaj ne ve, što pride na vlado. Gotovo je, da je vsakši človek, šteri bolje pogleda naše tužne razmere, za novo vlado, štera bo več pazljivosti obračala na vse državlane. To nam je pelda, z štere smo se lahko navčili dosta vsi i najbolje edno, štero mora vsakša jugoslovenska vlada upoštevati, da smo v toj državi vsi enokopravni, vsi Srbi, Hrvati i Slovenci. Ni edni ne smejo gospodüvati drugim, ar je inači nesporazum, šteri je lahko usoden za nas. Ednim i drugim autonomijo pa bomo živeli v najveksim zadovoljstvi.

Polomija socialni demokratov.

En čas se je čulo, ka bodo volitve v oblaste zbornice (prle vármegyövisi gyüles), zato so pa začeli Prekmurje obiskavati kortašje vsej mogöci strank. Pri tom korteđeranji je dožlivo liberalnidemokrat in eksminister dr. Kukovec v Tešanovcih svojega bridkoga kozla, tjedan dni sledkar pa še vekšega socialno-demokratski poslanec Kisovar in njegov priganjač omali Miška iz Dokležovja na shodi v Beltincih.

Da so socialni-demokratje veri nasprotna politična stranka, to zna že vsaka vrana. Verno polödelavsko ljudstvo, brezi šteroga nična stranka nemre obstati dugo, njim nebi šlo v mreže, či bi odkrito povedali što so pa ka ščejo. Zato se pa tej gospodje oblečejo v ovčinjo kožo i se tak približavlejo našemi ljudstvi. Poslanec Kisovar je tudi v Dokležovji najprle pravo, da nešče politike pa nešče nikomi vere bantüvati, nego kda je dobo že Dokležance za svoje prazne oblübe, te je nastavo nekšo „Kmetško delavsko zvezo“, štere prva regula se etak glasi: „Kmetško-delavska zveza“ je politična organizacija (drüštvo) . . . Delu na programu in v okviru „Jugoslovanske socialno demokratske stranke.“ Ovo, prva laž sodruđa (elvtárša) Kisovarja.

Podlistek.

Kmetijsko poučno potüvanje po Srbiji.

Píše: Bejek Štefan, Krog.

Ne smem tudi pozabiti, da smo tam najšli brš pri župani, eno jako debelo vrsto sliv i pravili so nam da so to Angleške slive. Sem pravo, da bi imel škatlice, bi en par tej debeli pelao domo, da bi je doma tudi vidli. Župan pa nato pravi: e kaj boš brate, ti splesnivijo, jas vam pripravim vsakemu en zavitek sühi sliv, da te jih domo na ogled pelali. Pa res za malo časa so bile že slive pripravljene, pa da seje župan peljo tudi znami, je slive pripeljo v Valjevo, tam vgostilni pred vsakoga gosta postavio en zavitek sühi sliv. Nato smo se njemi zahvalili i prisedel je k nam župan; tudi zgoraj omenjeni dühovnik, pa smo si začeli živo razgovarjati.

Slovinci smo pripovidavali, glejte kelko živi dokazov smo palik nabrali v Valjevi in okolici, da so Srbi nej tak čarni ljudje, kak so je nemški in madjarski hujškači malali, nego čisto nasprotno prav gostoljubni i darežlivi.

Moremo pa znati, či ravno je v našoj državi nej vse tak kak si želejmo, pa mogoče že ka gda bo. Kakše poslance si izvolimo, takšo vlado imamo, v tom tali se moremo organizirati i včiti, da bomo znali dobre poslance voliti, kak je to naša usoda, kak je tudi Srbski kmetov, ovak so nam pa Srbski kmeti nikaj nej krivi, nego dužni smo jim ešče hvaležni biti, ar so se bojuvali za nas i nam tak pomogli zdrüženje i slobodo spraviti.

Za tem smo bili poznani v hotel Sekolič k skupnoj večerji, gde je bilo znami tudi nekaj Srbski kmetov i smo se pogovarjali da se bojimo, či Srbski kmeti gda pridejo k nam v Slovenijo zagoste, či bi je mi nebi znali tak dostojno pogostiti kak oni nas. Nato smo dobili zapovedano, da zajtra ob šestih, kak se mi vidi, moremo biti na kolodvoru, da se odpelamo nazaj prej v sredino gornje Srbije skoz Lazarevac, in Aranjelovac, v Topolo, v domövino Kraljeve rodovine Karadjordjevičov vsredi tak zvane Šumadije, gde smo vidli pokojnoga Petra Kralja hišo, in na precu visikom bregi poleg velko lepo grobnico, gde počiva njegovo telo.

Odišli smo spat, zajtra nas je pa dosta Srbski kmetov i gospode sprevajalo na kolodvor, gde sam dao hotelir Sekoličovomi sini dve razglednici naj je da napošto, ar mi je bil že prekratki čas, sin je pa pokazao oči, ki je prišo znamenov i mi pravi: prijatelj pa nimate dobri znamk na razglednicah, na eni mate preveč na drugoj pa premalo znamk, (štemplnov) sem pravo, prosim sprejmite drobiš, da kupite znamko i dajte razglednice na pošto. Hotelir pa pravi, nej nej le srante, tega sitnega drobiža mi nimamo, jas že imam dovol znamk pri sebi, bom že svoje prilepil zraven in potrebno okrenil, bog vas živi in zbögom, lakomotiva je zafüčkala in vlak je šo znami eni živijo drugi zbogom kričali, zastave in klobuki pa vpözdrave plahotali dokeč smo se vidli, potom začeli premišlavati, ar je bilo lepo toplo mlado jutro, nam je lepa rodovitna okolica očij vlejkla, da smo dugo gledali vö nad okna.

14. Septembra proti poldnevi smo se skoz Lajkovaca pripelali v Lazarevac, in prebivalci tega mesta so nam na kolodvoru obed pripravili.

Tudi v Beltince je prišel g. sodrug s svojov medenov maštjov. Pravo je, da ga je vlada poslala k nam pitat, či bi što meo kakše pritožbe zavole agrarne reforme. Nam se jako čudno vidi, da je denešnja vlada sami masni milijonarov ravno socialnega demokrata poslala k nam. Dvoje je najprej mogoče: ali je g. sodrug prijateo milijonarov, ar bi ga ovači nej vó poslali, ali se nam je pa debelo skresao.

Šteó je zdaj obprvim govoriti od agrarne reforme, znajšo, da naše ljudstvo s tema najležej dobi. Da se varaški šnajder razmi na agrarno reformo telko kak mačka na kolendre, je pokazao g. sodrug s svojim govorom. Vso težo govora je položó v svoj kričeči glas i svojo močno pesnico, s šterov je mesmileno bio po steli. Štel g. gostilničarja Huberja je že pol vóre čáte oblast i ravnanje socialnoga demokrata, zato bi vam on najbele znao povedati, kak bi se nam godilo, či bi se edne lepe jütro zbúdíli v socialističnoj državi. V svojoj navdúšenosti za talanje zemle je g. sodrug prišel tak daleč, da njemi je ednok celo vujšlo: „Vse, ka je več od deset plügov, se mora talati.“ Svojega pravoga namena pa je tudi z agrarnov reformov nej mogočo zakriti. Večkrat je zablodo na svojo „zvezo“ pa na blaženstvo socialne demokracije. Cela stvar je postanola na zadnje smeha vredna.

Po govori sodruga Kisovarja se je oglaso k reči eden domači mladenc. G. predsednik shoda, Jožef Škafar njemi je dovoló. V kratki in jedrnati rečaj nam je odkrio namen g. poslanca. Dokázao je tudi, ka je socialna demokracija veri i verskoj šoli sovražna in nam razložo krščanskó stališče gledóš na agrarno reformo. Jedro te razlage so bile reči sv. Pavla apoštola: „Što ne dela, naj ne jel!“ Rečam domačega mladenea je ljudstvo z veseljom pritrđjavalo.

V razgovor z njim se je spústo tudi g. poslanice, pa se je samo sam sebe osmejšo. Vse en čas je pravo, da je vera postranska reč (péto kolo) pali, da je vera potrebna. — Tudi je pravo, ka politika ne spada pred vero, ali ka vera nema s politikov nikaj za opraviti. Gda smo ga pa pitali, naj nam pove, ka je vera pa ka politika, nam je ne ednoga in nej drugoga znao povedati. Borme, gučati nekaj, od česa nikak niti meglénoga dunsta nema, je skrajno žalostno. Še žalostnejše, da eden poslanec neve povedati, ka je politika. Prosili smo ga, naj nam pove 6. in 7. piknjo socialno demokratičnoga programa pa je bio tiho liki bi zanejmo. Kda smo njemi povedali, da sta ravno tevi dve piknji napelanivi proti sv. materi Cerkvi i proti veronavuki v šoli, se je čemerio, da zakaj za to vse znamo. Na zadnje nam je še povedao, da j tudi on moli Boga, či je sit, ovači pa nej. Nikak iz vnožine pove: „Da ti je žalodee Bog.“ Pri toj opazki je vse počilo v smeh. G. sodrug je šče ednok probao s svojim glasom prekričati vse, negó zaman, laž na njegovoj strani in istina na ljudstva strani je bila tak očivesna, da šče istine nikši glas nej mogočo prekričati.

Gda smo prišli je prebivalce naš govornik pozpravó, nato so tamkajšni gimnazijski profesor držali precí dugi govor, nato nam je pa Srbska mladina popevala tak navdúšene pesmi, da nas je prav razveselila, pa poleg Srbski se nam tudi nekaj Slovenski pesmi popevali, nato je slede obed pa gda smo se zvekšega okrepčali, je lokomotiva za fučkala in mogli smo iti in sestí gor vkupeje, da bi se peljali naprej, in tej prebivalci so znali da premalo časa pri njih ostanemo, so bili tak navdúšeno genjeni, ka so se že med obedom jokali, gda smo se pa pri stoli zdignoli in bežali gor na vagone, ar smo ne meli časa duže jesti, so pa jaboka in grozdje vse z stola spobrati, pa nam jaboka v žepe, grozdje vroke zivali, da smo v kupejih na dale jeli, tak smo se med živijo klici odpelali, in zastave in klobuki pali plahotali dokeč smo se vidli, in palik začeli premišlavati priprosto in dobro Srbsko dúšo.

Med prijetnim premišlavanjom in pogovori nam je čas poteko pa smo se pripeljali v mesto Arangjelovac. Vlak je postal, šli smo dol, dečki in dekile so nam prinesli pušlece, štere smo s vsem spoštúvanjom vzeli od Srbske mladine, smo je skrbno varvali je predelali in je popold-

Da bi celoj kómediji konec bio, je predložo naš mladenc sledečo resolueijo (žele):

1. Ar je „Slovenska ljudska stranka“ stranka, štera zagovarja tudi v politiki krščanske navuke, zato njoj prekmursko ljudstvo vópove popuno zavúpanje.

2. Vsi krščanski politiki naj delajo na tom, da ostane v šoli verónavuk in naj skrbijo, da se te zaistino tudi vči.

3) Izvršavle naj se pravična agrarna reforma, da se omogoči siromakom človeka dostojno življenje. Što pa ne dela, naj tudi ne jel Trotov ne trpimo.

4. Naj se vpela v politiko krščanski dúh i krščanska pravičnost. Doli s politikov sebičnosti i profita!

Batiranje v Prekmurji.

Neki železnički policijski komisar, ki je svoj šator postavó na kolodvoru v D. Lendavi, že par tjednov drži v najhújšem terori celo dolnjelendavsko okolico. Z največjim grobijanstvom, z revolverom i batiranjem (Pribečevičev sistem) šče te dúševni revček zabiti Prekmurcom v glavo Jugoslovansko idejo i polúbiti ž njimi novo domovino.

Jaj onomi potniki, ki pride njemi slučajno v roke. Kaj te policijski komisar dela, za to ne najdemo primernoga izraza. Nevemo, ali nam naša policajdemokratska vlada iz same dobrote pošilja te dobre ptiče sem v Prekmurje, ki si sami delajo paragrafe, po šteri nastopajo, delajo škandale, puntajo ljudstvo, štero je dosegamó bilo mirno i zadovoljno.

Dolnjelendavski železnički komisar ne pústi ljudstvo potovati iz D. Lendave v Čakovec ali Varaždin, či glih ka majo izkaznice, s šterimi se legitimirajo. Navedemo samo iz mnogih par slučajov. Dne 2. okt. sta šтели potúvati dve služžečki dekli v Zagreb, ar tam služžita i bile sta na dopusti. Komisar njima pregledne izkaznice, služžečke knjižice, vse je bilo pravilno, a itak jivi dobro tam pred mnogimi ljudmi naruli „Vidve sta k...“, ne bota šli v Zagreb, hajd v zapor. Za zapor je pa predelana čakaonica II. razreda. Tá je preišče še posebej i pregleda kufre. Nega nič

Te žele je ljudstvo vse do zadnjega z veseljom sprijalo. Nato je ljudstvo z glasnim: „Živela krščanska politika! Živel dr. Korošec!“ razišlo.

Ne veselimo se preveč pólomije sodruga Kisovara in Miško iz Dokležovja, nego veseli nas zmaga istine nad lažjov. Njidva ljubimo, nikak pa nej zablod, štere ščeta širiti, zato želemo, da odstopita od svoje poti in postaneta dobriva krščenika, nej samo z rečjov, nego tudi v političnom deli. Kelko bota se pa mešala s svojov zablodov v javnost, telko bomo vsikdar proti njima delali i branili Kristušovo čredo.

nevarnoga. Toda nesmeta potúvati, vlak odide, njivi ostaneta v Lendavi. Pripomniti še moremo da sta plačali 400 K. za voz, na šterom sta se pripelali od niket iz Turniške fare. To je samo en slučaj. Znali bi jih navedeti dosta. Dijaki, ki je prišel iz Zagreba, se revolverjom grozio. Dne 8. okt. večer okoli 12 vüre je gonó celo trumo ljudi, nevemo, kaj so zagrešili, proti Dugojvesi, tam druge pošteni ljudi, ki so njim šli proti z revolverom gorstavi i se njim grozi, da je spostrela. Naslednje dugovečkoga podžupana dobro splúška na poti i potem je razpústi. Pitati se more človek, ali smo mi zaistino v slobodnoj Jugoslaviji, ali pa kjer v Afriki, ar kaj takšega se samo tam more goditi, indri ne. Zdaj smo prej v slobodnoj Jugoslaviji. To je nešternim ljudem tudi sloboda, da po edinoj železnici, štera veže Prekmurje z ostalov Jugoslavijov, niti nesmemo potúvati brez izkaznic? Čemi te izkaznice? Pa če je treba, oblast to naj naznani ljudstvi, da bo znalo i se ne bo po nepotrebnom molestiralo. A dozday smo to ne slišali! Človek iz D. Lendave ne more potúvati v Čakovec ali Varaždin brez izkaznice. Da že po lastnoj domovini nesmemo mirno potúvati, to je že za istino žalostno. Oblast pa naj takše komisare pošlje na mesto, kama spadajo.

Uradna naznanila.

Licencovanje in premoavanje plemenskih bikov, ki se letos zavóljo nepremostljivih ovir ne moglo vršiti, je odloženo na prihodnje sprotoletje. Za premije za lepe i dobre bike je že na razpolago lepo števíto daril, ki bodo razdeljena pri licencovanju. (Okr. glav. štev. 720).

Invalidi, ki so bili že nadpregledani, pa še ne dobivajo pokojnine, naj se zglastijo najpoznejše do 1. novembra t. l. v pisarni poverjeništvá organizacije vojnih invalidov v M. Soboti, Stara ulica št. 332. ali pa podržžnici v Beltincih, trafika Rešek. Na poznejše prijave se ne bo

oziralo. Seboj naj prinese vsaki knjižni izpisek in invalidsko uverenje.

Vsi vojni invalidi in vdove, ki prosijo kakšo podporo v penezaj ali blagi, morajo prošnje predložiti pri invalidskoj organizaciji v Murski Soboti ali v Beltincih, ar drugače se v Ljubljani ne ozirajo na nje in jih pošljejo organizaciji nazaj, če je dotični organiziran. Da ne bo nepotrebnih potov i stroškov, naj se vsak invalid ali vdova organizira, ar drugače nika ne dosegne. — Poverjeništvó organizacije vojnih invalidov v M. Soboti.

ne poučevali za okinčanje Peter Kraljevoga groba, poleg velkoga venca, ki smoga naročili in dobili iz Beograda.

Kmaló popoldnevi smo sedli gor na kočije in na vozove, ar so naimre zdaj potni tovariši tudi k nam prišli, od vzhodne strani, ki so se iz Belgrada pelali po Domavi dol, zdaj nas je biló vseh vkúp 83, ar tak je bilo določeno, da bomo šli skupno gori v Topolo, da v grobnici počastimo našega pokojnoga Kralja svetovne vojne mantrnika. Tak smo se pelali na vozeh okoli štiri vüre daleč spoj gori v breg, in malo pred mrakom smo bili gor pri grobnici, dva tam bivajočiva duhovnika sta se nam predstavila, in mi tudi njima, med pogovori sta nam tudi vse znamenitosti rastolmačila.

Mesto Topola in Karadjorjevičeva grobnica.

Topolove notranjosti vam ne morem opisati, ka sam je od znotraj nej meo časa poglednoti, pač pa Peter Kraljovo hižo in grobnico. Grobnica precí velka in jako lejpa cerkev, in je gor na visikom bregi, ar kak smo se drugi den na severnoj strani, skoro pol dneva peljali po železnici in smo jo spoj vidli, zidana je pa z lej-poga sivoga Srbskoga mramora, je svetla stena

kak da pi polatejrana bila, na strehi na sredi pa ma lepo primerno veliko kupólo.

Gda smo bili že vsi zbrani, so nas duhovniki sprevali v cerkev, so nam razkazali grobe potom smo opravili pokojnomi Kralji Petri počastne govore, položili venec, in šopke, cvetic, eden naš Slovanski tovarišov je tudi žložo lepo deklamacijo, i jo na grobi gor prečteó, gda smo se poslovili od groba in cerkvi, je bila že kmica in eni ali skoro vsi potni tovariši so sedali na kočija in kolica, da bi se peljali nazaj, trije smo pa šii, kabi ešče radi vidli pokojnoga Peter Kralja hišo, ki je, mislim, pol kilometra na vzhodni stran cerkvi dale dol pri mestu Topoli, bežali smo dol, smo jo od kraja do konca vse s pregledali, hiža je vtegnjena od zahoda na vzhod ma obliko širokoga in kratkoga marofa, sobe so precí čiste, neštere še poslikane (zmalane) samo zadnja soba zapuščena, nišče ne prebiva v njej, pa dobro bi jo bilo kmečkoga Kralja hižo za spomin ohraniti.

Dale.

Podpirajte „Novine!“

Glasi.

Slovenska Krajina.

Murski Sobota. (Pretepi na dnevnem redi.) V zadnji številki smo pisali, da je učitec Čuček zbil malo preveč šolara Obal Tomaža. Zdaj palik dijak Franz Hajnal bio bit od učitelja Hočevara. I ka je bio zrok? Samo to, da se dijak poklono enomi gospodi „Bog živi“. Pitamo g. šolskoga nadzornika ali je to prav i se sme za toga voljo dijak biti, či se po krščanskem pokloni? Tak so govorili g. višji nadzornik Gangl na učiteljskoj konferenci? Od toga g. Hočevara smo pa že itak mnogo škandalov slišali, zakaj se enkrat že nepremesti kama inan, te ravnoč Prekmurje more pobirati gor vsake smeti?

Širitelom! Prosim Vas, dragi širitelje, poberite té mesec oktober vkup podporo na Marijin List. Do konca toga meseca naj vsaki pošlje notri podporo. Zdaj damo v štamp, kak smo že naznanili, življenje sv. Martina, štero dobite za M. List, ar sta se i štamp i pošta strašno podražala, prosimo obilno podpore, ka mo znali shajati. Od sirot nikaj ne prosimo. — Uredništvo.

Zdajšnje preseljevanje v Ameriko. Jugoslovenski odsek javlja iz New Yorka, da se zdaj dosta v večšem redi vrši preseljevanje nego lani. Jugoslovenska mesečna količina potnikov (to je keliko potnikov je lahko šlo v ednom meseci) je laniško leto že v prvom tjedni meseca bila dosežena, tak so neštarni morali iti nazaj iz New-Yorka i meli pri tom velike izgube. Letos je to inači. Letos je jako dobro organizirano, zato ar se ne da več potniti listov, kak ravno lahko ide eden mesec iz Jugoslavije v zdržene Države. Mesečna količina ljudi znaša za Jugoslavijo 1.285 oseb; telko izseljencov lahko ide od nas v Ameriko na mesec. Letos se je zgodilo, da niti toliko ljudi ne šlo na mesec v Ameriko. Tudi v Italiji je manje ljudi što kak sme iti mesečno. Iz drugih držav je pa dovoljeno število bilo izpunjeno.

Spor med Češkoslovaškov i Poljskov. Komaj je potihno spor med Češkoslovaško i Poljsko zaradi jako bogatij voglenikov (šteinkol) v Sleziji, je ostao še drugi spor med tema dvema slovanskima državama. Ide se namreč za slovaški (totski) kraj Javorin, šteri je v bregovij Tatru. To je nekđaj bilo neutralna zona za Madjarsko i Poljsko, zdaj pa, da je Slovaška pripadla Češkoj, Čehi zahtevajo to za sebe, ker ma za nje tudi pomen. Veže namreč Češko i Slovaško z železnicov. Kraj je pa tudi romantično lepi, šteri vabi mnogo tujcov k sebi. Za Poljake pa nima ravno velkoga pomena. Obe državi sta se pa jako potegivali za te kraj, zato je razmejtnena komisija prisodila Poljskoj. Čehi pa ščejo braniti svojo zemlo in slovaško pravico do toga, pa nešče pristati na to. Zajo je ministarski predsednik Češke, g. Beneš ostro nastopo proti razmejtneni komisiji i njenomi deli. Tudi češko narodno veče zahteva od vlade, da nastopi s vsov odločnostjov proti tomi deli. Tak si stojita pa naši bratskivi, slovanskivi deželj edna proti drugoj, namesto, da bi se poravnale samivi med sebov i tak ohranile i podpirale vseslovansko zajemnost i bratsko ljubezen. Vöpamo pa, da se to mirnim potom zgodi itak, da se poravna te novonastali spor.

Horvaški reformisti proti katoličanstvi. Na Horvackom so tak zvani reformisti, šteri so organizirali hrvaško narodno cerkev, to je so se odločili od rim. kat vöre. Tu so pa največ delali pobegli horvački popi. Ti zdaj zahtevajo od naše beograjske vlade, da naj vlada prekine diplomatske odnošaje z Rimom i naj natira papežovoga nuncija iz Beograda. Zahtevajo tudi od vlade, da se konkordat ne sme zaključiti brez horvaške nar. cerkvi. V tretjem

zahtevajo, da se naj Beograd nikdar ne ukloni zahtevam katoličanov. Izmislili so tudi razne stvari od dr. Korošca i tudi njega napadajo. Tak bi toroj zato ta mala četica reformistov radu diktirala milijonom našega katoličanskoga ljudstva. Njo naj bi poslušala beograjska vlada, njoj naj bi vse ugodila, le katoličani naj se zapostavljajo i se njim kršijo njihve pravice. Samo kak se vidi, ne de šlo pobeglim popom na Horvackom, ker se ljudstvo ne da napelati na njihv lanc, tak tudi te žele i zahteve odnese prvi močen sever ešče to jesen.

Svet.

Törski plen. Poroča se, da so Türki zaplenili v vojni z Grki, od kar drži boj: 96 generalov i višij časnikov, 3000 časnikov (oficirov), več kak 40000 podčasnikov i vojakov 234 teškij i 420 poljskij topov, 1300 strojnij pušk, 8 tank, 1500 tovornij automobilov, 700 kol, 26 aeroplanov i nekaj milijonov patronov.

Podgani zapustile rudnik. Zgodilo se je v Ameriki, kda so tam rudarje štrajkali. 25000 lačnij podgani je zapustilo puste luknje i većinolo mnogo kvara po celoj okolici. Opustošile so vrtove, oropale kokošnja gnjezda pa spogrizle več dece. Oborožene čete štrajkajočih rudarov je moralo pobijati to nesnago, štera se je prle hranila odpadki, ka so rudarji spopustili, kda

so pa tej štrajkali pa nej bilo več hrane po rudnikaj, zato so morale iti na svetlo po živeži. Vrnile so se pa, kda so se rudarji vrnoli na svoja mesta.

Domača i svetovna politika.

V Beogradi se zdaj bije luti boj med radikalni i demokrati. Dne 11. okt. sta meli obe stranki tak radikalna, kak demokratska sejo svojih glavnih odborov. V demokratskoj stranki je prišlo najmre do razcepa. Ena struja podpira Davidoviča, šteri je za revizijo ustave i za sporazum z Hrvat i Slovenci, ta druga se jemle za pribičevičovo politiko. Odločilni boj med tema dvema strujama mora spadniti na seji glavnoga odbora demokratske stranke. Na to sejo je prišlo prvi den okoli 20 poslancov i mnogo članov glavnoga odbora. Od slovencev so prišli tudi dr. Žerjav i dr. Kukovec, šteri je pa bio jako potrti. Teva sta pristaša Pribičeviča, njeva še nadalje želela režini policajdemokratov tak ravnoč dr. Novak iz Medjimurja, ki je povdarjao v svojem govori na seji, da v Medjimurji i Prekmurji se more voditi politika močne roke, zato se prej ne sme obsoditi politika Pribičeviča, temveč treba delovati na to, da pridje takši ljudje na merodajna mesta. G. Novak, mi smo pa že siti do grla takši ljudi, kak ste Vi i Pribičevič, iz policajdemokratskoga režima nam je že zadosta bilo! Ne želejmo si več takši ljudi kak so razni policaj komisarje, ki vedno nedlegujejo mirno ljudstvo i se nam protijo z revolverami, ki pravijo, da so oni bogovje v Prekmurji i Medjimurji, njim ne more nišče nikaj, da lahko delajo, kaj hočejo.

Gospodarstvo.

Zimska grahorka — najfalejša, najranejša krma.

Krme smo pripovali za voljo velke sluše letos cilo malo i našim živinorejcom bo trbelo že zdaj misliti, kak do mogoči svojo živino prehraniti na sprotoletje. Najranejša krma, ki se kosi na sprotoletje i kak zelena krma lahko davle živini je zimska grašča ali grahorka.

Zimsko grahorko lahko sejamo te, gda drugo silje najboljše je med žito pa tudi med pšenico i ječmen. Za toga voljo se pomeša seme ozimne grahorke z semenom žita, pšenice ali ječmena v razmerji, da vzememo za en frtao plüga 20 kg. grahorkovoga semena i 5 kg. žita ali toliko pšenice ali ječmena. Kosi se lahko najpre grahorka, štera je zmešana z žitom, zatem ona z ječmenom i naslednje ona, štera je pomešana z pšenicom.

V količakj ugodnoj sprotoletji nam dá ta grahorka pomešana z žitom že v začetki aprila košnja, to je 2—3 tjedne prle, kak štera šteč detelica. Ta zmešanica je izvrstna krma za krave, jünce i konje. Samo moramo v začetki cilo previdni biti. Dokač je najmre ešče mlada, je preveč močna i se more zato začetkoma zmešati na polovico s slamov, potem njoj mešamo vedno menje slame tak, da po 2—3 tjedne se lahko polaga živini že sama graoka brez slame. Poleg takšega ravnanja si prikranimo dosta krme i se ogne driski i drugim boleznim.

Pri takšem krmlenje je zadosta za vsakiva dva komada odrasčene velke živine en frtao plüga grahorka. Što ma teda 6 komadov velke živine, najboljše večini, če 3 frtale plüga poseja z graokov, $\frac{1}{4}$ z mešanov grahorkov z žitom, $\frac{1}{4}$ z mešanov ječmenom i $\frac{1}{4}$ z mešanov grahorke z pšenicom. Na te način ma dugši čas mehko zeleno krmo, i vso deteljico si lahko prihrani za suho krmo.

Ozimna graoka se naj seja po zmožnosti v dobro pognjeno zemljo. Što tak večini, bode meo na sprotoletje, gda je graoko že pokoso z enim samim oranjom zemljo pripravljeno za kukorico, kruple, grah ali če želej celo leto meti zeleno krmo, lahko poseja poletno graoko z jovsom.

Iz vsega zgoraj povedanoga je razvidno, da je ozimna graoka ne samo najranejša i najboljša zelena krma na sprotoletje, nego je tudi najfalejša. Pri dobrom vremeni zraste na 1 m visoko i da veliko množino tečne krme.

Prav v tom leti, da se nam grozi veliko pomenkavanje krme, bi bilo cilo dobro, da bi živinorejci posejali nikaj njihove zemlje z živinskov graokov. Kak čemo v „Kemptovalci,“ ju odavle Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani, Jurjavski trg. šte. 3. po 6:25 din. za 1 kg. brez vreč, franko skladišče Ljubljana.

Ka je sokol?

Kak se vidi, vodstvo Sokola celo rado vidi, či se Sokoli tak lepo znajo špotati i norca delati. „Sokolski glasnik“ št. 6. v dopisi „Iz Šiške“ že sam psuje s „čuki.“ Kak se vidi, bo slovanski sokol svojo sirovost i sovražnost do cerkve prineso tudi v hrvatskoga i srbskoga Sokola.

Junak.

Pa to je ešče ne največša sokolska modrost, da znajo „čukati.“ Cone so ešče premalo — trbe je tudi inači pokazati, kakši junaki so Sokoli.

Kristuš je pravo: „Či te što vdari na pravo lice njemi podrži ešče drugo!“ Sokolski evangelij se pa glasi: „Sokol je organizacija junakov! Šteri dá Sokoli eden vdarec, daj njemi nazaj tri! Vednako pravico do slobode naj majo vsi. (Sokolski vestnik., IV. 1. str. 59.)

Da se s takšimi navuki veči bitje, vsakši vidi. Dečki ne trbe dvakrat praviti vdari! Že od davnij časov majo naši dečki to grdo šego, da se bijejo. Zdaj je pa Sokol ešče veči s svojimi navukil Sokoli resan nišče na da plüske. Ali ste že gda čili, da je što Sokola zbil zato, ar

je Sokol? Gotovo ešče nigdar ne! Mamu pa vse puno peld, da so Sokoli Orle bili, nej da bi njim Orli kaj napravili.

Med vnogimi drugimi nam svedoži to sledeče poročilo iz Iga (pri Ljubljani): „Na Igi jako kopajo Sokoli proti Orlom. Orli prosijo, či bi mogla Orlovska zveza kaj proti tomi napraviti. Povedaji vam šče mo tu glavne stvari: 1. V nedelo, 1. aprila 1919, je šo Orel C. P. mirno po cesti. J. B. in A. G. sta ga napadnola in ga sünola tak, da je spadno na zid, nato sta pa kričala: „Pridite se, da bujemo izanskoga čuka!“ — 2. Tisti den je vlekeo F. B. Ivana M. k tivarišom i je kričao: „Tu je M... a vdaro A. G., J. B. pa ga je vlekeo. Sokoli, med njimi tudi J. V., so kričali: „Čuke trbej vse spoklati!“ Grdo so kunoli tudi Marijo. Mati Ivana B. je komaj rešila sina. — 3. Drugoge aprila 1919. A. G. je šteo natla vrči Orla I. M. i je kričao: „Čuki spat, vkraj ž njimi, vse je spokolemo!“ Ar ga pa te ne mogeo ladati, ga je na tla vrgeo J. B. — 4. A. G. je brsno Joška K. i kričao: „čuki spat!“ — 5. Devetoga junija, 1919. A. G. je vdaro Janeza M., J. B. ga je vrgeo z biciklina. To je naznato župan tudi glavarstvi. Vnogo dečkov se pri nas ne pišev

k Orlov samo, ar je je sram, Cona „čuk“ je Sokolom vsikdar na jeziki. Prosimo zato Orlovsko zvezo, či bi mogla nastopiti proti temi pri Sokolskoj zvezi.“

Orlovska zveza se je obrnola na Sokolsko zvezo s tem pismom:

„Iz več krajev so nam odseki naznanili napade na člane Orlovske organizacije. Mi smo do zdaj tiho bili, ar smo mislili, da se ide bole samo za nekše male svaje, i ar smo mislili da je to samo podivjanost iz vojske. Ali tej napadi se neščejo končati. Zato mislimo, da te napade dela Sokolska zveza sama. Zato pitamo Sokolsko zvezo, či šče zabraniti te napade. Mi neščemo, da bi vojni časi nazaj prišli; vej je bio to najbolje žalosten čas našega naroda. Zdaj pa, gda smo dosegli slobodo, naj vala ta sloboda samo za eden del naroda?“

V slobodnoj domovini naj bo mesto za vse. I ka vidimo dnes po vsej varašij i trgij? Član naše organizacije je že v nevarnosti, da ga Sokoli bujejo. To so stvari, štere ne delajo časti našemi narodi, a tudi ne niednomi kulturnomi družtvi. Znamo, da organizacija nemre biti odgovorna za vse napade, itak pa vtipamo, da bi se dali tej napadi z dobrov voljov odpraviti. I to se godi zdaj, gda bi mogli vsi samo eden cio pred sebov meti, to je kak oslobodimo svoje brate v Primorji. Gojiti mladino v tem dūhi, bi mogoce biti cio vseh slovenskij kulturnij družtev. Naše poti so načiše, a cio nam je vsem tisti: zdignimo vzgojo tela i dūše naroda, da ga tak napravimo vrednoga za sloboden narod.

Dale.

Pozdrav Prekmurcom iz dalešnje Hrvatske!

Dragi Prekmurci!

Srčno Vas pozdravljamo mi prekmurški fanti, ki slūžimo v Zagrebi, posebno naše roditelje in Vas mladi prekmurški regruti, ki ste bili spoznani za sposobne za vojaško slūžbo in ki ste od tistoga vremena postali naši vojaški drugovi, i Vam naznanjamo, da se nam dobro godi. Hrane je zadosta in krūha ravnoč tak, zato dragi fanti, ki morate iti k vojakom, nič se ne bojte, nego pridite z veseljom, in pokažite da ste pripravljeni braniti našo slovensko milo zemljo proti vsakomi sovražniki, in naj pride on po noč ali po dnevi.

Zdaj zbogom ostani tudi ti lepo naše Prekmurje in vsi Tvoji prebivalci in Vam vsem za slovo kličemo:

Prekmurci bodite pozdravljeni
Od nas nigdar nepozabljeni,
Pozdravljamo Vas mi slovenski vojaki,
Ki smo lepoga Prekmurja rojaki.

Pozdravljamo Tebe Prekmurje
Ti lepo slovensko pole,
Nekdaj si Tipovehnolo,
Zdaj boš zopet lepo cvelo.

Oh ti drago Prekmurje,
Oh dragi slovenski kraj,
Zakaj smo se ločili,
Da žalostni smo zdaj.

Tam nam je rojstna hiša,
Gde nam je zibel tekla,
Tam rasto lepe rože,
Ki kinče Tvoje pole.

Zato nas žalosti srce,
Če mislimo na Prekmurje,
Ar za Prekmurjem hrapieni
Žalostno naše srcece.

Kak bi mi mogli pozabiti
Naš lepi prekmurški kraj,
Gde smo tak lepo živili
In gde je naš zemeljski raj.

Oh nikdar, nikdar Prekmurje
Ne bomo Tebe pozabili,
Nego zlatimi literami Tvoje ime
Bomo v naše srce zapisali.

Ali mi smo slovenski vojaki
In teče v nami krv slovenska,
S tem se mi tolažimo, če
Ravno smo daleč od Prekmurja.

Našo rojstno hišo in slovenski dom
Smo zmirom pripravljani braniti,
Ker to smo mi že davno prisegli
Da bomo našem kralju verni,

Zato se nemaš nič bojati
Oh slavna domovina,
Ker verno straži slovenski vojak
In tudi prekmurska omladina.

Verni vojaki mi Prekmurci smo
In bomo tudi ostali;
Bomo branili s puškov našo domovino
Naj bode po noči ali pa po dani,

Mi slovenski vojaki,
Ki smo iz Prekmurja,
Kličemo Jugoslaviji
Živela naša domovina!

Če pa bode Bog pomago
Gda bo služba nam pri kraju
Bomo mogoče zopet vidli Tebe,
Ti lepo nam prekmursko pole.

Do tedaj pa zbogom ostani
Prekmurska zemlja mila,
Tam v lepem dolu Prekmurja
Stoji naša rojstna hiša,

Zdaj zbogom, zbogom ostante Vi
Oh ljuba naša mati
Vam srčno hvalo izrečemo
Zato, da ste se z nami mantrali.

Zdaj da bi morali biti na pomoč
Smo morali iti na vojaško dužnost;
Daleč smo morali oditi od Vas,
Nevem če bo več svidenje za nas.

Če pridemo nazaj ali pa ne,
To nas vse nič ne straši;
Za našega kralja in domovino
Smo pripravljani naše življenje dati

Zdaj zbogom ostanite ljubi brati,
Podamo Vam naše desne roke,
Prosimo Vas, ne pozabite na nas,
Nego nas zapišite vu Vaše srce,

Zbogom, zbogom prekmurški fanti!
Podamo Vam našo desno roko;
Še enkrat Vas pogledamo
In vzememo od Vas slovo.

Pozdravljene bodite prekmurske dekle
Bodite vesele in poštene
Vaše srce Vi preobrnite
In postanite prave Slovenke

Prekmurški regruti pozdravljamo Vas,
Z velikim veseljem mi čakamo Vas,
Le pridite, pridite v hrvatski kraj,
Da bomo mi šli domo nazaj.

Zbogom ostanite prekmurški regruti,
Lušno in pošteno se zabavljajte
In da dobite Vaš poziv,
Z veseljem Vi na vojsku pojdite.

Vas čaka že hrana in pečen komis
Zato regruti prekmurški ne bojte se nič
Nič, nič regruti, Vi se ne bojte
Le z veseljem Vi na vojsku pojdite,

Zbogom Jurjanska in Jelenska fara
Želimo da, bi srečna bila;
In da bi se v Vašoj lepoj dolini
Poštena slovenska mladina vzgojila.

Zbogom, zbogom zdaj ostani
Oh lepi Ti prekmurški kraj
Bog, zna, bog zna, jeli pridemo
Te be več gledat mi nazaj.

Zato Tebe od daleč pozdravljamo
In Tebi za slovo kličemo;
„Zbogom, zbogom lepo Prekmurje
Bog daj na veselo svidenje!“

Alojzij Marič iz Rogašovec in Franc Gomboc
iz Ropoče.

Pošta.

Flegar J. M. Sobota. Šeruga Jožef Sv. Sebeštjan. Po vašem naročilu poslame peneze obrnoli na podporo M. Lista, ar se te že odišli Orli v Brno. Naše uredništvo njim je dalo itak z svojega že prle podporo. Kornhäuser Drago Ljubljana. Novine dobite. Dopisov smo ne dobili še do rok. Kolmanko Fr. Kosovei. Penezi prišli. Hvala. L. Beograd. Vaša oblast je stavila Novine i ne vam do rok dala, ar smo pravico pisali od Sokolov i naših pobegnjenih rekrutov. Na dani naslov se pošiljajo. I. Farkaš Karlovec. Redno je pošiljamo, zglasite se li v vašoj pisarni. Širiteli v Tropovce naznanimo, naj pokójnoga Kodila Sudonka ženi brezplačno da Novine. Ve lani je tudi tak dobila jeli? Žilavec Jula. M. Sobota. Agrarni urad nam javlja, da je preštimaov vaše siromaštvo i vam zemljo pri miri pūsto.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvježujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnoge močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštnino za vsakoga: 3 dvojnate ali 1 špeciálna steklenica . 72 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice . . . 300 K
24 „ „ 8 „ „ . . . 560 K
36 „ „ 12 „ „ . . . 800 K

POŠTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa oblič za kurja očesa 8 Kr. in Kr. 12; Elsa mentolni klišč 16 Kr.; Elsa posipalni prašek 12 Kr.; Pravo Elsa ribje olje 80 Kr.; Elsa voda za usta 48 Kr.; Elsa kolonska voda 60 Kr.; Elsa sumskimiris 60 Kr.; Glycerin 16 ia 60 Kr.; Lysol, Lysoform 48 Kr.; Kinovski čaj 4 Kr.; Elsa mrčešni prašek 16 Kr.; Štrup za podgane in miši po 16 i 20 Kr.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA 46-87. donja Hrovaško. Centrala št. 146.

Amerikaiak!

Figyelem!

Eladó birtok — olcsón —

24 katasztrális I. rendű (szántó- rét- szőlő- erdő) gazdasági épületekkel, élő- holt felszereléssel azonnal átvehető.

CSÁSZÁR JÓZSEF

IVANOVCI posta: Fokovci (Prekmurje).

DOLARJE PLAČUJE NAJBOLJE SLOVENSKA BANKA, podružnica LJUTOMER,

katera obrestuje vloge na 4¹/₂ - 6⁰/₁₀ knjižice in tekoči račun po

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridejke kupuje in prodaja

Andrej Oset Maribor,

Aleksandrova cesta 57.

Telefon šte 88.

Proda se lepa kmetija z inventarjem vred. Posestvo meri 27 oralov, od teh je nad 1 oral vzorno obdelanoga vinograda, 13 oralov lepega gozda, lep sadonosnik drugo njive in travniki. Na posestvi je velika kmečka hiša, stala za 8 glav živine, preša in vinska klet. Posestvo leži v mariborski okolici. Kupnina zmerna, plačilni pogoji ugodni. Natančnejša pojasnila se dobe pri odvetniku dr. Josip LESKOVARJU Mariboru. Kūpec dobi tudi, če se hitro zglosi, del letošnje bratve i sada, lagve i 3 glav živine.

Staro lito (zlejano) železo v vseh množinah kupujejo

Strojne tovarne in livarne d.d. v Ljubljani.

Naznanjam cenj. občinstvi, da prvovrstno Česko glažovino za okna prodajam □ m. za 400 K.

Ivan Markovič
D. Lendava.

(Schwartz A. hiša.)